

Kyrkomötet
Förvaltarens utskottets betänkande 2024:1

Insamlingsgala för att rädda det kyrkliga kulturarvet

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2024:16 om att kyrkostyrelsen ska ges i uppdrag att arrangera en gala som streamas på internet eller TV-sänds för att samla in pengar till att underhålla och restaurera kyrkobyggnader. Utskottet anser att finansiering av kulturarv och lokaler inte lämpar sig för central insamlingsverksamhet och föreslår att kyrkomötet avslår motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:16.

Motionens förslag

Motion 2024:16 av Peter Laufer m.fl., Insamlingsgala för att rädda det kyrkliga kulturarvet

Kyrkomötet beslutar att uppdraga åt kyrkostyrelsen att arrangera en gala som video-streamas på internet eller i TV i syfte att samla in pengar till att underhålla och restaurera kyrkobyggnader.

Bakgrund

Kyrkomötet har inte behandlat frågan om att samla in pengar specifikt för underhåll av kyrkobyggnader tidigare. Kyrkomötet har inte heller behandlat frågan om att arrangera egna galor för att samla in pengar till kyrklig verksamhet. Frågan om hur den kyrkliga verksamheten ska finansieras och till vilka ändamål Svenska kyrkan ska samla in pengar aktualiseras årligen i samband med att kyrkostyrelsens skrivelse om verksamhet och ekonomi för den kommande treårsperioden behandlas. Att det innebär stora kostnader för Svenska kyrkan att underhålla och restaurera kyrkobyggnader framkommer årligen i denna skrivelse.

För att samla in pengar på ett sätt som erbjuder trygghet för givarna krävs att insamlingen underställs Svensk insamlingskontroll och har ett så kallat 90-nummer. Något sådant har inte Svenska kyrkan i dag för den typ av verksamhet som motionären föreslår. Kyrkostyrelsen har i sitt insamlingsarbete hittills inte tagit initiativ till några egna insamlingsgalor, framför allt för att det förutsätter ett stort och kostsamt arbete med att ta fram ett koncept för galan och för att väcka intresse hos mediehus och andra medarrangörer.

Act Svenska kyrkan deltar i insamlingsgalan Världens barn. Insamlingen Världens barn bedrivs löpande över året och kulminerar i en TV-sänd gala under hösten. Insamlingen gav under 2023 totalt närmare 80 miljoner kronor.

Det framkommer av de undersökningar som görs regelbundet att det finns en jämförelsevis hög kännedom om att Svenska kyrkan vårdar kyrkobyggnaderna. Det är fler som säger sig känna till detta än de som känner till exempelvis Svenska kyrkans arbete bland social utsatta eller katastrofhjälpt utomlands. Oavsett om man är medlem i Svenska kyrkan eller inte framkommer det att det finns ett starkt samband mellan att känna till att kyrkan ansvarar för något och att tycka att detta är viktigt. Det framkommer inte av den statistik som finns om det råder ett samband mellan att tycka att det är viktigt att Svenska kyrkan bedriver en viss verksamhet och att själv vara beredd att bidra till denna verksamhet genom gåvor eller på annat sätt.

I kyrkostyrelsens skrivelse Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2023 (KsSkr 2024:2) redovisas hur kyrkostyrelsen försöker påverka utvecklingen när det gäller kyrkoantikvarisk ersättning på sidan 25.

Utskottets överväganden

Insamlingsverksamhet bör prioriteras för annat

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:16.
--

Förvaltarskapsutskottet anser att det är rimligt att kulturhistoriskt motiverade kostnader i samband med vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena i stor utsträckning finansieras via statsbudgeten. Den historia som de kyrkliga kulturminnena berättar är en angelägenhet för hela landet och inte bara för Svenska kyrkan.

Det finns andra än kulturhistoriskt motiverade kostnader för vård och underhåll av Svenska kyrkans lokaler, lokaler som är en förutsättning för den kyrkliga verksamheten. Dessa lokalkostnader bör finansieras via kyrkoavgiften.

Utskottet utgår från att kyrkostyrelsens arbete för att få förståelse för behovet av ökad kyrkoantikvarisk ersättning i statsbudgeten aktivt drivs vidare. Sammantaget leder detta till att utskottet föreslår att motion 2024:16 avslås.

Uppsala den 4 oktober 2024

På förvaltarskapsutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

David Axelson-Fisk, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Tomas Jansson, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Mikael Sjölund, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Katarina Lövgren, Anna-Carin Gabelic, Anders Brunnstedt, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Anders Bromée, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Leif Gustavsson, Lisa Wallenstein och Marie Buhr.

Biskop Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Förvaltarekapsutskottets betänkande 2024:2

Prata skogs- och jordbruk med allmänheten

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2024:48 om att kommunicera Svenska kyrkans skogsförvaltning med motiveringen att förflytta debatten från en uppfattning om att för lite görs till att handla om vad som faktiskt görs för att ta hänsyn till skapelsen.

Utskottet ser möjligheter i att prata skogsbruk lokalt med allmänheten i den process som följer på skogsutredningen och föreslår att motionen avslås.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:48.

Motionens förslag

Motion 2024:48 av Cecilia Gyllenberg Bergfasth m.fl., Prata skogs- och jordbruk med allmänheten

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att samla in och presentera för allmänheten hur Svenska kyrkan sköter skog och mark (prästlönetillgångarna).

Bakgrund

Prästlönetillgångarna har en sida på Svenska kyrkans webbplats med beskrivning av vad prästlönetillgångarna är, information för att möta krav i FSC-standarden (Forest Stewardship Councils standard för skogsbruk i Sverige) samt några exempel från förvaltningen. Sidan uppdateras av den nationella nivån i samråd med Stiftens Egenomsförvaltningars förening. På sidan finns kontaktuppgifter till styrande organ och stiftens förvaltningar som har ytterligare stiftsspecifik information. Se <https://www.svenskakyrkan.se/prastlonetillgangarna>.

Egenomsförvaltningarnas samarbetsorgan (ENSO) tog 2022 fram en 35 minuter lång film: "Kyrkan och skogen – om virke värderingar och vägval". Den har kommunicerats i kyrkans sociala medier, på hemsidan samt visats i olika sammanhang. Filmen ligger publikt på Vimeo¹, en tre minuters sammanfattning finns också på samma webbplats.²

¹ <https://vimeo.com/768550776/6d8169b53a>

² <https://vimeo.com/792970385>.

Skogsutredningen som kyrkostyrelsen tillsatt med anledning av kyrkomötets skrivelse 2021:5 har redovisats löpande på en egen sida på Svenska kyrkans webbplats. Där finns beskrivning av arbetsgången, rapporter samt inspelningar från rundabordssamtal som utredningen genomfört m.m. Där finns också utredningens betänkande Kyrkan och skogen (Svenska kyrkans utredning 2024:2). Se www.svenskakyrkan.se/skogsutredning.

Utöver detta finns det stödmaterial för församlingens möten med allmänheten kring skogsfrågor på Svenska kyrkans intranät. Stödet omfattar både andlig och teknisk fördjupning om skogsförvaltning.

De Ungas Kyrkomöte 2024 är positivt inställda till andemeningen i motionen, dock upplever de att den information som syftas på redan finns. De Ungas Kyrkomöte vill även lyfta fram den skogsutredning (Svenska kyrkans utredningar 2024:2) som nyligen presenterades. Detta skulle enligt De Ungas Kyrkomöte kunna anses vara ett svar på motionen.

Utskottets överväganden

Kyrkan kommunicerar redan skogsbruket med allmänheten

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:48.
--

Utskottet har informerats om att det pågår gemensamt arbete mellan stiftet och den nationella nivån för att ytterligare förbättra kommunikationen. Det finns dessutom många möjligheter att prata skog med allmänheten i den process som följer på skogsutredningen, vilket utskottet uppmanar kyrkomötets ledamöter att ta vara på.

Förvaltarskapsutskottet föreslår därför att motion 2024:48 avslås.

Uppsala den 4 oktober 2024

På förvaltarskapsutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

Ann Edlund, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Tomas Jansson, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Mikael Sjölund, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Katarina Lövgren, Anna-Carin Gabelic, Anders Brunnstedt, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Anders Bromée, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Leif Gustavsson, Lisa Wallenstein och Marie Buhr.

Biskop Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot förvaltarskapsutskottets beslut i betänkandet F 2024:2 till förmån för bifall till motion 2024:48. Informationen till allmänheten om kyrkans skogsbruk är av yttersta vikt, det gäller både om skogsbruket idag och om hur det

förändras över tid. Dagens information på övergripande nivå behöver kompletteras, uppdateras kontinuerligt och vara mer tillgänglig. Låt oss visa upp för allmänheten och för våra barn och unga hur vi värnar skapelsen för framtiden.

F 2024:2

Lena Östholm Munkberg

Kyrkomötet
Förvaltarekapsutskottets betänkande 2024:3

Konventionen om biologisk mångfald

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2024:61 om hur FN-konventionen om biologisk mångfald ska tillämpas av Svenska kyrkan. Förenklad motionsbehandling tillämpas med hänvisning till att kyrkomötet 2023 avslag motion 2023:78 i enlighet med utskottets betänkande F 2023:6.

Utskottet finner att inget nytt har tillkommit som förändrar kyrkomötets ställningstagande från 2023 och föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:61.

Motionens förslag

Motion 2024:61 av Åsa Rehdell och Marie Buhr, Konventionen om biologisk mångfald

Kyrkomötet beslutar att uppdraga åt kyrkostyrelsen att tillse att Svenska kyrkan i förvaltningen av prästlönetillgångarna följer FN-konventionen om biologisk mångfald genom att spara 30 procent av sammanhängande och ekologiskt representativa områden på mark som Prästlönetillgångarna förvaltar.

Bakgrund

Förenklat motionsförfarande med hänvisning till kyrkomötet 2023

Motion 2023:78 av Åsa Rehdell m.fl., Konventionen om biologisk mångfald

Kyrkomötet beslutar att uppdraga till kyrkostyrelsen att verka för att följa FN-konventionen om biologisk mångfald, som Sverige skrivit på och ratificerat, genom att spara 30 procent av sammanhängande och ekologiskt representativa områden på mark som Prästlönetillgångarna förvaltar.

Utskottets överväganden, Motion 2023:78 Konventionen om biologisk mångfald

Kyrkostyrelsen utövar tillsyn över förvaltningen av prästlönetillgångarna och samlar samtliga förvaltare en gång per år för samråd. Förvaltarekapsutskottet utgår från att kyrkostyrelsen har kännedom om internationella konventioner och följer upp att dessa följs, med anpassning till svensk implementering av konventionerna. Utskottet anser

att beslut om prästlönetillgångarnas förvaltning ska fortsätta ske hos stiftens och att kyrkomötet inte ska föregå utredningen om hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk. Utredningen kommer också väga in väntade förändringar i regelverk samt behovet av att värna en biologisk mångfald.

Utskottet föreslår därför att motionen ska avslås.

Beslut vid kyrkomötet 2023

Kyrkomötet beslutade att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2023:78 av Åsa Rehdell m.fl. om konventionen om biologisk mångfald.

Utskottets överväganden

Motionen är redan behandlad

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:61.
--

Utskottet finner att inget nytt har tillkommit som förändrar kyrkomötets ställningstagande från 2023. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 4 oktober 2024

På förvaltarens utskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

Ann Edlund, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Tomas Jansson, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Mikael Sjölund, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Katarina Lövgren, Anna-Carin Gabelic, Anders Brunnstedt, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Anders Bromée, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Leif Gustavsson, Lisa Wallenstein och Marie Buhr.

Biskop Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot förvaltarens utskottets beslut i betänkandet F 2024:3 till förmån för bifall till motion 2024:61. Jag vill betona vikten av att det är just sammanhängande områden som behöver skyddas för att uppnå högre naturvärden.

Lena Östholm Munkberg

Särskild mening

Jag anser att förvaltarens utskottet borde ha bifallit motion 2024:61. Vi bör vara ödmjuka inför att vi står inför en klimatkris och ett artutdöende. FN-konventionen om biologisk mångfald handlar om att skydda 30 procent av jordens yta till havs och på

land till 2030. Det är viktigt att vi har sammanhängande markytor för biologisk mångfald. Att kyrkan går före och avsätter 30 procent innebär att vi stärker artskyddet och är långsiktiga ända in i kommande generationer – därigenom har vi chans att motverka utarmningen av biologisk mångfald för kommande generationer, vilket är av yttersta vikt i vårt ansvar för skapelsen.

Marie Buhr

Kyrkomötet
Förvaltarens utskottets betänkande 2024:4

Inför ett kulturgravsbidrag

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2024:71 som föreslår att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att införa ett kulturgravsbidrag. Utskottet anser att det finns andra sätt att stödja församlingarnas arbete med begravningsverksamheten och föreslår att motionen avslås.

Till betänkandet finns det en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:71.

Motionens förslag

Motion 2024:71 av Anders Skogberg m.fl., Inför ett kulturgravsbidrag

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att införa ett kulturgravsbidrag.

Bakgrund

När det gäller ansvaret för att förvalta skyddsvärda anordningar på kyrkogårdarna kommer olika regelverk och tolkningar av dessa regelverk i vissa fall i konflikt med varandra.

Hur den kyrkoantikvariska ersättningen får användas regleras i kulturmiljölagen (1988:950) fjärde kapitel. Länsstyrelserna och Riksantikvarieämbetet utövar tillsyn respektive överinseende över hur Svenska kyrkan följer kulturmiljölagen. Lagen skyddar kyrkobyggnader, kyrkotomter, kyrkliga inventarier och begravningsplatser. Men den omfattar inte de gravanordningar som gravrättsinnehavare vid något tillfälle har installerat på begravningsplatsen. Det finns dock en möjlighet enligt Riksantikvarieämbetets vägledning för tillämpning av kulturmiljölagen att räkna kulturhistoriskt värdefulla gravanordningar som fasta anordningar på begravningsplatsen. Under vissa förutsättningar hävdar Riksantikvarieämbetet att vissa äldre gravanordningar också kan räknas som kyrkligt inventarium och tas upp i församlingens inventarieförteckning och därmed skulle finansiering med hjälp av kyrkoantikvarisk ersättning kunna vara aktuell.

Det är normalt sett gravrättsinnehavaren som ansvarar för vården av gravanordningar. Den typ av gravanordningar som motionären syftar på har dock inte någon ansvarig gravrättsinnehavare utan är återlämnad till upplåtaren av gravplatsen

(begravningshuvudmannen). Kostnaderna för gravplatser ska bekostas av begravningsavgiften vilket regleras i begravningslagen (1990:1144). Även om begravningsavgiften normalt inte ska bekosta skötseln av gravanordningar framgår det av lagens förarbeten att skötseln av kulturhistoriskt värdefulla gravanordningar kan finansieras av begravningsavgiften. En förutsättning för detta är att bedömningen att gravanordningen är kulturhistoriskt värdefull gjorts på ett sakkunnigt sätt och dokumenterats.

Det finns nu aktuella rättsfall där det prövas om även andra gravanordningar än de som är kulturhistoriskt värdefulla ska vårdas av begravningshuvudmannen, om länsstyrelsen i sin tillsyn har uttalat att gravanordningen bör bevaras av något skäl. Länsstyrelserna har i dessa fall menat att gravanordningarna bidrar till begravningsplatsernas struktur och kulturhistoriska värden på ett så påfallande sätt att de bör omfattas av begravningsplatsens generella skydd, och ett avlägsnande i princip alltid tillståndsprövas. Denna tolkning av kulturmiljölagen ifrågasätts dock av kyrkostyrelsens sakkunniga, som menar att det är begravningslagen som reglerar hanteringen av återlämnade gravrätter och gravanordningar.

Det är inte möjligt för begravningshuvudmannen att själv, utan sakkunnigs analys av kulturhistoriskt skyddsvärde, besluta att vissa gravanordningar ska underhållas på bekostnad av begravningsavgiften. Detta sker för närvarande genom inventeringar, till exempel för begravningsplatsens vård- och underhållsplan. För att ta fram en vård- och underhållsplan krävs deltagande av sakkunniga antikvarier, t.ex. från ett länsmuseum eller annan konsultfirma. Vård- och underhållsplanen är församlingens/pastoratets dokument och ett stöd för en förvaltning med kulturhistoriska hänsyn.

Ansvariga myndigheter och Svenska kyrkan har alltså i några aktuella fall gjort olika bedömningar av vad nuvarande reglering innebär och några sådana fall är nu föremål för rättslig prövning i Högsta förvaltningsdomstolen där dels ett ärende rörande Fjälkinge kyrkogård, dels ett ärende rörande Tidaholms pastorat fått prövningstillstånd. Om utfallet av dessa domstolsärenden innebär en förändrad praxis, så att det är statliga organ som ska bestämma vilka gravanordningar som ska bevaras och skötas av huvudmannen, menar Svenska kyrkan att begravningsavgiften fullt ut ska finansiera detta.

Hittills har det inte varit möjligt att annat än i undantagsfall finansiera skötsel och vård av gravanordningar med den kyrkoantikvariska ersättningen. Begravningsverksamheten, inklusive förvaltningen av de allmänna begravningsplatserna, ska som huvudprincip bekostas av begravningsavgiften. Den aktuella rättsliga prövningen skulle i förlängningen kunna leda till att vad som definieras som "begravningsplats" utvidgas till att omfatta vissa enskilda eller till och med grupper av gravanordningar. Detta skulle innebära att den kyrkoantikvariska ersättningen ska bidra till finansiering av ett större åtagande än hittills eller att kyrkoavgiften används för detta ändamål. En sådan utveckling bedöms av kyrkostyrelsen inte vara hållbar.

Kyrkobyggnadsbidrag och andra typer av bidrag som syftar till att jämna ut de grundläggande ekonomiska förutsättningarna för den kyrkliga verksamheten regleras inom ramen för det utjämningsystem som anges i kyrkoordningens 44 kapitel. Bidrag till församlingar inom ramen för utjämningsystemet finansieras av avgifter som andra församlingar betalar. Ett kulturgravsbidrag inom ramen för utjämningsystemet skulle alltså också förutsätta att en kulturgravsavgift införs.

Det förekommer också från tid till annan tillfälliga bidrag till församlingarna som finansieras inom ramen för nationell nivåns budget och kostnadsramar. Kyrkostyrelsen betonar i sin skrivelse om verksamhet och ekonomi för den kommande planeringsperioden (KsSkr 2024:1) att Svenska kyrkan står inför minskande ekonomiska resurser och att det är nödvändigt med en ansvarsfull budgetering på den nationella

nivån. Nya åtaganden i nationell nivå's budget måste därför kombineras med att tidigare beslutade åtaganden minskas eller avvecklas.

F 2024:4

Utskottets överväganden

Det är inte ekonomin som är den stora utmaningen

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:71.

Förvaltarskapsutskottet anser att det uppdrag Svenska kyrkans församlingar fått, att ansvara för begravningsverksamheten, är mycket viktigt och måste utföras med hög kvalitet. Utskottet är medvetet om att begravningsverksamheten är komplex och omfattas av många regleringar. Därmed ställs höga krav på ansvariga medarbetare och förtroendevalda när det gäller kunskap och kompetens. Till detta kommer att stödet och styrningen från ansvariga myndigheter i många fall brister. Det behov som motionären belyser är säkert en realitet i många församlingar men beror inte främst på brist på pengar.

Både stift och kyrkostyrelsen kan och bör stödja församlingarna i att bedriva en begravningsverksamhet som möter höga krav och förväntningar. Men stödet bör fokuseras på rådgivning, kompetensutveckling och policyarbete. Nuvarande finansieringslösning innebär ju att begravningshuvudmännen via begravningsavgiften får kostnadsäckning för de åtgärder som behövs i en väl planerad och väl motiverad skötsel av begravningsverksamheten, inklusive de kulturhistoriskt viktiga gravanordningarna.

Förvaltarskapsutskottet föreslår därför att motion 2024:71 avslås.

Uppsala den 4 oktober 2024

På förvaltarskapsutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

David Axelson-Fisk, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Tomas Jansson, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Mikael Sjölund, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Katarina Lövgren, Anna-Carin Gabelic, Anders Brunnstedt, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Anders Bromée, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Leif Gustavsson, Lisa Wallenstein och Marie Buhr.

Biskop Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot förvaltarskapsutskottets beslut i betänkandet F 2024:5 till förmån för bifall till motion 2024:71. Jag anser att det skall tagas hänsyn till att det finns väldigt gamla bevaransvärda gravar hundra år och äldre som finns överallt på församlings kyrkogårdar och det i många fall är oklart vem som är ägare till graven. Många församlingar har en svag ekonomi och få en delhjälp att finansiera dessa

F 2024:4

kulturarvsgravar skulle vara väldigt behjälpligt. Detta skulle dessutom vara att sätta ytterligare tryck på riksdagen då det missats vid delningen att se på dessa kulturhistoriska gravar som en kostnad. Numera i många fall förfall.

Anders Skogberg

Särskild mening

Jag anser att förvaltarens utskottets borde ha bifallit motion 2024:71.

Ingvar Jonsson

Kyrkomötet
Förvaltarens utskottets betänkande 2024:5

Debatt om kyrkans skog

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2024:73 som föreslår att Svenska kyrkan, också tillsammans med andra branschaktörer, ska anordna fler offentliga samtal om skogen och för allmänheten presentera en rapport över Stora Ensos arbete i skogsfrågan.

Utskottet menar att sådana samtal förs kontinuerligt och att det inte är kyrkostyrelsens sak att presentera andra aktörers skogsbruk. Utskottet föreslår därför att motionen avslås i sin helhet.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

- avslå motion 2024:73, punkt 1,
- avslå motion 2024:73, punkt 2,
- avslå motion 2024:73, punkt 3.

Motionens förslag

Motion 2024:73 av Anders Skogberg m.fl., Debatt om kyrkans skog

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

- arrangera offentliga samtalsforum om kyrkans skogs innehav som sänds genom videoströmning på internet eller TV,
- bjuda in Skogsvårdsstyrelsen, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) m.fl. att delta i forumen för samtal med de synsätt som institutioner, myndigheter och forskningen har på frågan,
- presentera en offentlig rapport över Stora Ensos arbete i skogsfrågan för allmänheten.

Bakgrund

Tillsyn över skogsförvaltningen

Kyrkostyrelsen har ansvar för tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. Av bestämmelserna i kyrkoordningen (46 kap. 5a–5d §§) framgår det att i tillsynen ingår att ge stöd, råd och hjälp i frågor som rör förvaltningen. Det finns också en rätt för kyrkostyrelsen att inhämta information från stiftet och att uppmärksamma

kyrkomötet på allvarliga brister i förvaltningen. Det framgår även att kyrkostyrelsen årligen ska samråda med stiftens om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Kyrkomötets utredningsuppdrag om kyrkans skogsbruk

Kyrkomötet gav 2021 i uppdrag till kyrkostyrelsen att utreda hur kyrkoordningens bestämmelser ska utformas för att säkerställa en så ekologiskt, ekonomiskt, socialt och andligt hållbar skogsförvaltning som möjligt med beaktande av bland annat mänskliga rättigheter, biologisk mångfald och klimatet samt överväga hur detta bäst redovisas.

Kyrkans skogsutredning har haft kontakt med många olika aktörer vilket redovisas på utredningens webbplats, www.svenskakyrkan.se/skogsutredning. Där finns också utredningens betänkande Kyrkan och skogen (Svenska kyrkans utredningen 2024:2). Representanter från flera universitet har deltagit vid till exempel rundabordssamtal om hyggesfritt skogsbruk respektive skogens betydelse för biologisk mångfald och klimatet, som har spelats in och publicerats på webbplatsen.

Skoglig samverkan

Extern samverkan sker när förvaltare, förtroendevalda och utredare som arbetar med prästlönetillgångarna har tvärgående dialog och samarbeten med andra skogliga aktörer inom näringsliv, civilsamhälle och akademi. Kyrkans representanter finns som företrädare, talare och deltagare i seminarier, nätverk, utbildningar och regeringsuppdrag. Exempel på samverkanspartners är arbetsgivarorganisationer, Kungliga skogs- och lantbruksakademien, Sveriges lantbruksuniversitet, Skogsstyrelsen, Skogforsk, skogsindustrin (bland andra Stora Enso), skogsägarna, Formas, Skogen i Skolan med fler intressenter.

Utskottets överväganden

Svenska kyrkans skog debatteras redan

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:73.
--

Utskottet noterar att utredningen har fört samtal med ett stort antal aktörer. Utskottet förutsätter att samtal och dialog kommer vara en fortsatt del av processen med kyrkostyrelsens hantering av skogsutredningens betänkande. Utskottet menar även att det inte är kyrkostyrelsens sak att presentera andra aktörers skogsbruk.

Förvaltarskapsutskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motion 2024:73.

Uppsala den 4 oktober 2024

På förvaltarskapsutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

Ann Edlund, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Tomas Jansson, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Mikael Sjölund, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Katarina Lövgren, Anna-Carin Gabelic, Anders Brunnstedt, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Anders Bromée, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Leif Gustavsson, Lisa Wallenstein och Marie Buhr.

Biskop Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot förvaltarskapsutskottets beslut i betänkandet F 2024:5 till förmån för bifall till motion 2023:73. Det är av yttersta vikt att få in ytterligare synpunkter från större skogsägaraktörer, där Svenska kyrkan endast är femte störste ägaren och bereda en betydligt bredare diskussion än vad Svenska kyrkans skogsutredning ger, både för allmänheten och för skogsbolag.

Anders Skogberg

Särskild mening

Jag anser att förvaltarskapsutskottets borde ha bifallit motion 2024:73.

Ingvar Jonsson